

[Grønning.]

stolen, og hvis dette fortsættes et halvt Aars Tid endnu, kan der jo ske store Ting i dansk Politik.

Den tredje Mulighed er, at det ærede Medlem slet ikke har ment noget med sin Udtalelse, men under Hensyn til samtlige Omstændigheder, hvorunder Udtalelsen blev fremsat, mener jeg at kunne se bort herfra.

Hvad selve Planøkonomien angaar, er det ogsaa et aabent Spørgsmaal, om den bør præge Samfundshusholdningen i en saadan Grad, at den Politik, der skal føres, nødvendigvis maa tage Navn deraf. Mange af de Foranstaltninger, som skal gennemføres, er af rent praktisk Art, og jeg indser ikke, hvorfor man til Eksempel skal besmykke en saadan Foranstaltning som Indmalingstvungen, hvormed skal fremmes Anvendelsen af dansk Brødkorn, som har Aarhundreders Hævd, med Navnet Planøkonomi.

Hvad angaar Toldforanstaltninger, Indog Udførselsforbud, da er disse Forholdsregler ældre end noget nuværende politisk dansk Parti.

Hvorfor ikke bruge de Betegnelser, som har Borgerret i vort Sprog, og som alle kender?

Saa er der ganske vist en Række nye Foranstaltninger af planøkonomisk Art som f. Eks. Svinekorttildelingen. Jeg spørger det ærede Medlem, om det er Meningen, at de, der bekender sig til Planøkonomien, skal have flere Svinekort end de, der erklærer sig som Modstandere deraf.

Ifald dette Spørgsmaal besvares bekræftende, maa jeg sige til det ærede Medlem, at heller ikke dette kan anses som Motivering nok for et Navneskifte, thi det sker jo ogsaa efter den hittige politiske Inddeling, at visse Vælgerklasser vises en særlig udsøgt Opmærksomhed. Og hvis man vilde gennemføre tilsvarende Foranstaltninger i Planøkonomiens Navn, vilde det straks bringe Systemet i Miskredit. Et planøkonomisk System, der skal dække over en Politik, hvori der indgaar Bestræbelser for at tilgodegøre visse Vælgerklasser, og som ikke viger tilbage for at gennemføre en økonomisk Undtagelseslovgivning over for andre Befolkningsskasser, maa vi hellere være foruden, saa hellere opretholde de gamle Betegnelser, hvis Indhold og Mening er kendt.

Hvis det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch nu vil sige hertil, at det aldeles ikke er Meningen at føre en saadan Politik, saa svarer jeg, at saa længe den højtærede

Landbrugsminister præger en overordentlig vigtig Del af Socialdemokratiets Politik eller selv præges deraf paa samme Maade som hidtil, saa længe vilde det være mere end uklogt af os at vente blot de stærkere Former for Klassepolitik afblæst. Det venter vi heller ikke, men det synes da ogsaa, som om det skal lykkes den Bordingske Landbrugspolitik at opnaa dette, som ingen anden Politik hidtil har kunnet naa, nemlig at svejse de forskellige Grupper af Landmænd sammen til Varetagelse af vigtige Producentinteresser. Det er ganske vist ikke paa Landbrugsministerens Foranledning, at dette sker, men alligevel er der mange Landmænd, som ønsker, at man maa blive siddende længe nok til, at Samlingsbestræbelserne inden for Landbruget maa krones med Held; thi den højtærede Landbrugsministers planøkonomiske Foranstaltninger er den sikreste Garanti for, at disse Bestræbelser vil lykkes.

Det er vel i det hele taget et Spørgsmaal, om en stærkt gennemført Planøkonomi i dette Ords almindelige Betydning er forenelig med et demokratisk Styresæt. Det er da i hvert Fald en Kendsgerning, at diktatorisk Styre og Planøkonomi synes at passe svært godt til hinanden, ja, synes uadskilleligt forbunden.

Alt tyder saaledes paa, at Planøkonomiens Udformning og Gennemførelse kræver en Styreform, som ikke er alt for afhængig af særlige Partiinteresser, men som kan planlægge og gennemføre de økonomiske Foranstaltninger ud fra Hensynet til Diktaturets og Statens Vel, som efter den i disse Stater raadende Opfattelse er sammenfaldende. Og under disse Forhold har Planøkonomien i hvert Fald i et af disse Lande opnaaet store Resultater. Men der er intet Grundlag for at tro, at man med en helt anden Politik skulde kunne opnaa tilsvarende Resultater. Demokratier kræver større Rummelighed og større Bevægelsesfrihed for den enkelte, baade økonomisk og socialt. Her søger hver Mand at finde sin Plads eller burde i det mindste gøre det. Under Planøkonomien er det Staten, der anviser Arbejdspladsen og trækker Grænsen for den enkeltes erhvervsmæssige Udfoldelse. Planøkonomien betyder derfor ogsaa under demokratisk Styreform Indskrænkning af den enkeltes Initiativ og Ret til paa lige Fod og i Kappelstrid med andre Medborgere at gøre sine Evner gældende. Og Begrænsningen i de erhvervsmæssige Rettigheder skyldes ikke her i første Række Hensynet til Statens Vel, men fortrinsvis